Nr. 136 SOSNOWIEC wtorek dnia 19 czerwca 1917 roku Rok XII

KURJER ZAGŁĘBIA

Dziennik społeczny, polityczny i literacki. Wychodzi codziennie z wyłączeniem dni poświątecznych.

PRZEDPŁATA. W Sosnowcu bez odnoszenia do domu kwartalnie Mk. 3,50, miesięcznie 1,25 z odnoszeniem do domu oraz w kantorach i księgarniach kwartalnie 4,50, miesięcznie 1,50. Pocztą w okupacji Niemieckiej kwartalnie 4.50 miesięcznie 1.50: Pocztą w okupacji Austrjackiej kwartalnie kor. 7.50 miesięcznie 2.50.

OGŁOSZENIA Za jeden wiersz petitu lub jego miejsce przed tekstem Mk. 1.50, po tekście III str. 60 fen. Nadesłane w tekście Mk. 1.75. Zwyczajne ogłoszenia za wiersz petitowy na IV stronie 35 fen. drobne ogłoszenia za wyraz 8 fenigów.

Adres Redakcji i Administracji: SOSNOWIEC, ul. Dęblińska Nr. 7.

Adres dla depesz: „KURJER" — SOSNOWIEC.

Redakcja i Administracja otwarta od 8-ej rano bez przerwy do 7-ej godz. wiecz. W niedziele — — i święta od 9-ej do 11-ej rano. — —

PRENUMERATĘ i OGŁOSZENIA przyjmują nadto wszystkie kantory ogłoszeń, księgarnie i — — agentury w kraju i zagranicą. — —

Z parlamentu austrjackiego.

Żądania narodowe.

WIEDEŃ, 16 czerwca (WAT). Na wczorajszym posiedzeniu Izby poselskiej przedewszystkim wybrano czeskiego socjaldemokratę Tusara na ósmego wiceprezesa, poczym odbywało się w dalszym ciągu pierwsze czytanie prowizorjum budżetowego.

Poseł Wolff (niem. rad.) żąda zmiany stosunków w Czechach i w Austrji w sensie wymagań niemieckich. Mówca przeciwny jest hasłu: Pokój bez aneksji i odszkodowań.

Poseł Daszyński krytykował obecny stan rzeczy w Galicji i sławił bohaterstwo legjonów polskich.

Omawiając rezolucję krakowską co do niepogległości Polski, mówca oświadcza, że żądanie dostępu do morza oznacza dostęp do portu gdańskiego przez Wisłę. Czy nie leży w interesie Niemiec podniesienie znaczenia Gdańska przez połączenie go z olbrzymią połacią kraju? Poseł zastanawia się nad stosunkiem Polaków do Korony i mówi: Polacy nie tracą nadziei, że słowa cesarskie, wypowiedziane w Krakowie o zrozumieniu przezeń Polaków, mają pewne znaczenie. Nie uczucia wdzięczności, lecz świadomość wspólnych interesów kazała zamieścić w rezolucji wyrazy, że Polska chce iść w przyszłości ręka w rękę z Austrją. Mówca wyraża życzenie, aby w krótkim czasie powstał w Polsce silny, świadomy celów rząd i prawdziwe przedstawicielstwo narodu. Wreszcie poseł Daszyński omawiał konferencję sztokholmską i pozdrowił przebudzenie się idei międzynarodowej.

Poseł czeski Hruban podkreśla z wdzięcznością zabiegi monarchji o sprawiedliwy, honorowy i trwały pokój, poczym oświadcza, że naród czeski wierny jest Austrji i trzyma z Austrją. Pragnie on wprawdzie samodzielności w najszerszym znaczeniu tego słowa, jednakże tylko w granicach monarchii i pod berłem Habsburgów. Mówca dał wyraz nadziei, że uda się Czechom dojść do porozumienia z Niemcami.

Sprawa pokoju.

Odpowiedź socjalistów niemieckich.

BERLIN. (WAT.). „Vorwärts" ogłasza odpowiedź niemieckiej delegacji socjal demokratycznej na pytania postawione przez biuro sztokholmskiej konferencji socjalistycznej. W odpowiedzi tej powiedziano między innymi: Socjal-demokracja niemiecka dąży do zawarcia pokoju na zasadzie porozumienia i wychodząc z tego założenia przychyliła się do propozycji piotrogrodzkiej Rady robotników i żołnierzy w sprawie zawarcia pokoju bez aneksji i kontrybucji, na podłożu samookreślenia narodów.

W sprawie samookreślenia narodów powiedziano. Na pierwszy plan wysuwają się państwa, które w obecnej wojnie straciły swą niezależność. Wypowiadamy się za restytucją niepodległej Belgji. która nie powinna być wasalem ani Niemiec, ani też Anglji lub Francji. Co do Serbji i pozostałych państw bałkańkich przyłączamy się do zdania wypowiedzianego w tej mierze przez naszych towarzyszów austrjackich.

Drugą grupę stanowią te narody, które utraconą niegdyś samodzielność ujrzały oswobodzoną w wojnie obecnej przez władzę obcą. Dotyczy to Polski Kongresowej i Finlandji. Niemożna im odmówić uznania praw do samookreślenia. Innym krajom powinna być conajmniej zagwarantowana autonomja, pozwalająca na rozwój własnego życia narodowego. O Irlandji, Egipcie, Trypolisie Maroko, Indjach, Trybecie, Korei i t. d. w odpowiedzi powiedziano: Socjal-demokracja niemiecka radaby była, gdyby socjaliści odnośnych państw wypowiedzieli się za uwolnieniem narodów od ucisku panowania obcego.

W sprawie autonomji oddzielnych narodowości socjal-demokraci niemieccy stoją na dawnym stanowisku życzliwości i mają tutaj na myśli, co się tyczy państwa niemieckiego, dążenia autonomiczne swych współobywateli Szlezwigu północnego, Księstwa Poznańskiego Prus Zachodnich i Alzacji z Lotaryngją.

Projektowana konferencja.

Rada robotników i żołnierzy ogłosiła program w sprawie zaprojektowania nowej międzynarodowej konferencji.

W deklaracji tej powiedziano, że rewolucja rosyjska dowiodła gwałtownej potrzeby zawarcia pokoju i zjednoczenia robotników wszystkich krajów do tego celu, przyczym wbrew usiłowaniom sfer imperjalistycznych i militarystycznych pokój powinien być zawarty bez aneksji i powetowań.

Uczestnicy konferencji planowanej bez trudu dojdą, na zasadzie uznania samookreślenia wszystkich narodów, do porozumienia w sprawie Alzacji i Lotaryngji oraz innych krajów, a także ustalą wysokość odszkodowań, zniszczonych przez wojnę krajów: Belgji, Polski, Galicji, Serbji i t. d., gdyż te odszkodowania nie mają nic wspólnego z takiemi, które nakłada się na kraje zwyciężone.

Co się tyczy udziału w konferecji, to Rada robotników i żołnierzy nie żąda od nikogo zrzeczenia się prowadzonej dotychczas polityki, uważa też za zbyteczne zobowiązanie uczestników do zgadzania się od początku konferencji na jakiekolwiek postanowienia. Konferencja socjalistyczna wtedy tylko będzie miała powodzenie, jeżeli uczestnicy nie będą się uważać za przedstawicieli toczących wojnę partji, lecz za przedstawicieli jednolitego dążenia robotników ku wspólnemu celowi, którym jest szybki pokój.

W Grecji.

— Do Corriere della Sera donoszą z Aten o zajęciu Grecji przez wojska koalicji, oraz o przybyciu nowych okrętów transportowych do Koryntu, Launy i do Patras.

*

— Rada ministrów ogłosiła w Atenach i w Pireusie stan oblężenia, mający na celu zapobieżenie manifestacjom politycznym, aż do chwili uregulowania sprawy greckiej.

*

— Paryski „Petit Journal" donosi z Aten: poddani państw centralnych na rozkaz nadkomisarza Jonnarta mają opuścić Grecję.

*

— Według jednej z depesz, Zaimis oświadczył we wtorek, że król tylko chwilowo opuszcza krai, a po ukończeniu wojny naród napewno powoła go z powrotem na tron.

Liczba wojujących

BERLIN. — Z Roterdamu donoszą do Lokal Anzeig ra: W odpowiedzi na zapytanie, postawione w angielskiej izbie gmin, lord Robert Cecil oświadczył, że następujące państwa zerwały stosunki dyplomatyczne z Niemcami: Rosja, Francja, Belgja, Anglja, Serbja, Czarnogórze, Japonja Portugalja, Włochy, Rumunja, Stany Zjednoczone, Kuba, Panama, Chiny, Brazylja. Boliwja, Gwatemala, Honduras, Nikaragua, Liberja. Haiti i San Domingo — ogółem dwadzieścia dwa. Z tej liczby trzynaście od Rosji do Panamy włącznie, znajdują się na stopie wojennej z Niemcami, mogą więc być uważane za sprzymierzeńców Anglji.

Wódz amerykański w Rosji.

SZTOKHOLM (BTW.) Według informacji „Utra Rossi", wódz naczelny pierwszego amerykańskiego korpusu ekspedycyjnego, generał Pershing, oczekiwany jest również w Petersburgu. Generał Pershing ma rzekomo przekonać się osobiście o tym, czy wskazane jest wysłać większe masy wojsk amerykańskich przez Władywostok na front rosyjski.

Stany Zjednoczone a Ameryka południowa.

BERLIN. Do „Vossische Ztg." donoszą z Amsterdamu: Państwa południowo amerykańskie otrzymały od Stanów Zjednoczonych nową notę, wzywającą do wystąpienia przeciwko mocarstwom środkowym. Stany Zjednoczone obiecują im wzamian pomoc finansową. Prezydent Wilson proponuje zwołanie pod koniec czerwca konferencji przedstawicieli tych państw do Waszyngtonu.

Hiszpanja przed decyzją.

BERLIN, (BTW). Doniesienie biura Reutera. „Daily Telegraph" zamieszcza wiadomość z Madrytu, według której w najbliższej przyszłości zajść mają zasadnicze zmiany w hiszpańskiej polityce zagranicznej. Na dworze madryckim prądy na rzecz przyjęcia udziału w wojnie po stronie koalicji stają się z każdym dniem silniejsze.

Wyrok w sprawie Adlera.

BERLIN. Ze Sztokholmu donoszą do „Vossische Ztg.". Wyrok śmierci, wydany na Fryderyka Adlera, zabójcę prezesa ministrów austrjackich, hr. Stuergkha, nie będzie wykonany ze względu na to, że zaraz po ogłoszeniu wyroku trybunał postanowił zwrócić się do sądu najwyższego z propozycją zmiany wyroku śmierci na kilkoletnie więzienie.

O uchwałach krakowskich.

„Koelnische Ztg" w korespondencji z Wiednia omawia rezolucję kół polskich Galicji, powziętą 28 maja w Krakowie. Dziennik nadreński tak się wyraża w konkluzji.

„Uchwały krakowskie zapowiadają, jak się zdaje, nowy kurs polityki polskiej w Austrji: Nie mamy powodu kursu tego pochwalać, bo jakkolwiek można zrozumieć odwieczne polskie pragnienia dawnej historycznej potęgi i marzenia o czasach Jagiellonów, to trudno zrozumieć, co spowodowało wszystkich bez wyjątku polityków polskich, nawet tak zwykle trzeźwych konserwatystów, do porzucenia realnych programów, które są możliwe do wykonania. Czyżby składanie urojnej misji jagiellońskiej w ręce monarchy Austro Węgier można nazwać w obecnych warunkach trzeźwością polityczną, a wysuwanie żądań, co najmniej niestosownych ze względów sąsiedzkich — taktem politycznym?".

Na szczęście są jeszcze rozważne umysły w Polsce, Mamy na myśli tych cierpliwych, przezornych, choć skromnych polityków z Rady Stanu w Królestwie, którzy umiejąc ogarnąć sytuację, wyrazili niejednokrotne przekonanie, że przyszłość narodu polskiego znajduje się na linji rozwoju przywilejów, które mu dał dobroczynny akt 5 listopada obu monarchów. Przyjazna opinja rządów państw centralnych odróżni z pewnością umiarkowany patrjotyzm członków Rady stanu od przesadnych pragnień zdenerwowanej Galicji".

Z dnia na dzień.

Z Sosnowca

Dnia 18/VI

— **Narada w sprawach żywnościowych.** W tym tygodniu odbędzie się narada w sprawach żywnościowych pod przewodnictwem J. E. ks. arcybiskupa-metropolity warszawskiego. W naradzie tej uczestniczyć mają liczni przedstawiciele instytucji oraz grup społecznych i politycznych.

— **Kartofle dla Sosnowca.** Ponieważ w ciągu 3 dni, pomimo zawiadomień w pismach, zgłosiło się bardzo mało osób z tych, które albo całkiem nie otrzymały kartofli, lub też nie otrzymały 2-ej porcji, pozostały wagon sprzedany zostanie jutro, we wtorek d. 19 b. m. w godzinach 9 do 12 przed południem w lokalu R. M. O., tym, którym przysługuje prawo do dalszego odbioru, to znaczy po raz trzeci. Dawka wynosić będzie najwyżej 3 pudy na osobę zapisaną. Ponieważ kartofle zostały nabyte z wolnej ręki — drogo, cena sprzedaży wynosić będzie 10 mk. za pud.

— **Zarząd Stow. Rozwoju Handlu i Rzemiosł** (ulica Wawel Nr. 3), uprzejmie prosi, wszystkich zamieszkujących w naszem mieście pp: rzemieślników rękodzielników i t. p., którzy prowadzili lub prowadzą samodzielne zakłady, o przysłanie swoich adresów, z podaniem zawodu do kancelarji Stowarzyszenia. Interesantów przyjmują dyżurni członkowie Zarządu i Sekcji codziennie od godz. 6 wieczorem.

— **Zebranie właścicieli nieruchomości.** Wczoraj o godzinie 3-ej po południu w domu „Stowarzyszenia Robotników Chrześcjańskich" przy ul. Kościelnej odbyło się ogólne roczne zebranie Stowarzyszenia Właścicieli domów i placów m. Sosnowca. Obrady wraz z wyborami i obliczaniem głosów przeciągnęły się do godziny 10-ej wieczorem. Szczegółowe sprawozdanie zamieścimy w jutrzejszym numerze „Kurjera".

— **Odroczenie zjazdu.** Dnia 25 i 26 b. m. miał się odbyć w Warszawie zapowiedziany przed paru miesiącami zjazd przedstawicieli stowarzyszeń współdzielczych kredytowych z całego kraju, organizowany przez Komisję Współdzielczą, Zjazd ten z powodów niezależnych od Komisji, ulegnie odroczeniu do jesieni r. b.

— **Porcja mięsa.** Wczoraj w sklepach Komisji Żywnościowej wydawano po 4 łuty mięsa na osobę,

— **„Dwa „kwiatki".** Wczoraj odbyły się w Sosnowcu dwa „kwiatki": legjonistyczny i sjonistyczny, czyli: polski i żydowski. Wskutek tego wiele polaków nabywało kwiatek „niepolski" nie wiedząc, że składa grosz na cele judeo - kulturalne. Młodzież żydowska, sprzedająca kwiatek sjonistyczny, natrętnie zaczepiała przechodniów, W przyszłości powinno być zabronione urządzanie dwóch kwiatków jednego dnia, ponieważ z tego powodu powstaje wiele nieporozumień i nadużyć.

— **Zagadkowy mord.** W ubiegłym tygodniu w nocy z środy na czwartek została zamordowaną we własnem mieszkaniu wdowa Zwolińska. Rano znaleziono ją ze związanemi rękami do nóg, ze śladami uduszenia. Syn jej, który tej nocy w domu przebywał i według zeznań nic nie słyszał, został aresztowany. W drożono śledztwo. Zamordowana mieszkała za fabryką Deischla na granicy okupacyjnej przy szosie, prowadzącej z Zagórza do Niwki. we własnym domu. Podobno zajmowała się przemytnictwem i przetrzymywała u siebie szmuklerów.

— **Obłąkana.** Wczoraj w godzinach rannych wielkie zbiegowisko przy ul. Sienkiewicza róg Krzywej wywołała jakaś obłąkana kobieta, która rzucała się na dzieci. Nieszczęśliwą patrol wojskowy zamknął w poblizkim ogródku. skąd zabrała ją wkrótce milicja.

— **Nieczystość na ulicy.** Dziś z rana rynsztoki ulicy Starososnowieckiej wydawały nieprzyjemną woń. pochodzącej z płynącej nimi brudnej cieczy

— **Tablica zamiany walut.** Wyszła z pod prasy książeczka p. t. „Tablica zamiany walut i papierów procentowych w obrachunkach giełdowych", opracowana przez M. Polikiera, prokurenta jednego z domów handlowych w Warszawie. Format książeczki kieszonkowy zawiera 32 strony i 2 tablice, z których większa służy do obliczenia wartości papierów procentowych druga zaś, mniejsza, do koron austrjackich. Książeczka obejmuje całokształt wszelkich kursów walut i papierów procentowych, zawiera wyliczenia, na których zasadzie łatwo można się orjentować w obecnych notowaniach.

— **„Zabawa artystyczna"**, urządzona wczoraj w „Zaciszu", zgromadziła parę tysięcy uczestników. W ogródku nie można się było przecisnąć z powodu olbrzymiego tłoku. Orkiestra grała do godziny 11-ej. Publiczność była z zabawy bardzo zadowolona.

— **Upał.** Wczoraj był jeden z najgorętszych dni w roku. Upał dochodził do 26 stopni. Dzisiaj upał trwa w dalszym ciągu. W najbliższych dniach należy się spodziewać deszczu.

— **Rozporządzenie.** Ponowiono rozporządzenie powiatu aby wszelkie umowy najmu i dzierżawy, zawarte od 1 grudnia 1915 r. w celu dodatkowego apodatkowania, przedstawione były w czasie od 15 czerwca do 15 lipcc 1917 r. wydziałowi celnemu. Umowy dobrowolnie dodatkowo opodatkowane w oznaczonym terminie będą zwolnione od kar. Kto nie zastosuje się do powyższego zarządzenia, karany będzie na mocy rozporządzenia o podatkach stemplowych.

— **Kartofle.** Stosownie do uskutecznionego podwyższenia ceny na kartofle przez p. Szefa Administracji przy Jeneral-Gubernatorstwie Warszawskim ustanawia się cenę na kartofle, począwszy od 11 maja 1917 r. aż do odwołania na 4 mk. 40 fen. za pud czyli 11 fen. za 1 polski funt.

Sosnowice, dnia 13 Czerwca 1917 r.

MAGISTRAT.

Z Będzina.

┼ **Karty na chleb.** Magistrat rozpoczął wydawanie kart chlebowych na okres drugiej połowy bieżącego miesiąca. Karta składa się na wzór ostatnio wydanej, z dwóch kuponów, z których każdy ważny jest w terminie tygodniowym.

┼ **Za grę w karty.** Mieszkaniec tutejszy S. G. za hazardowną grę w restauracji przy której zdążył przegrać 500 marek, skazany został przez tutejszy sąd pokoju na 4 dni aresztu lub 25 m. kary.

Wieści ze stolicy.

□ **Ewakuacja Warszawy.** Brak pracy oraz środków żywnościowych postawił stolicę w smutnem położeniu. Dziesiątki tysięcy mieszkańców niema możności zarobkowania. Stolica więc musi pozbyć się około 100 tysięcy rodzin, czyli 300,000 do 350,000 osób, i ciężar ten ma być rozłożony równomiernie na cały obszar kraju, a przynajmniej okupację niemiecką. Dotąd opuszczanie miasta jest dobrowolne, biedni korzystają z pomocy powołanego biura ewakuacyjnego, którego rola jednak na wysłaniu z Warszawy ludności kończy się, dalszy zaś obowiązek jej ratowania spadnie na Rady Opiekuńcze i gminy. Cały kraj, wchodząc w bardzo ciężkie położenie stolicy, będzie musiał przyjąć braci swych, pogrążonych w nędzy, i zdobyć się na nowy wysiłek, aby im pracę i sposób przetrwania ciężkich czasów zapewnić.

□ **Narady polityczne.** „Gazeta Poranna" pisze: Odnośnie do informacji powtórzonych za „Przeglądem Wieczorowym" i „Głosem", jesteśmy upoważnieni do wyjaśnienia, że Koło międzypartyjne dotychczas żadnej decyzji co do uczestnictwa w projektowanej komisji nie powzięło.

□ **Rosjanie w Warszawie.** Kolonja Rosjan w Warszawie, liczy około 10 tys. członków. Zadanie zarządu, na czele którego stał do niedawna właściciel nieruchomości p Żukowicz, polega na wspieraniu licznych ubogich, wspomaganiu chorych i jeńców i kształceniu dziatwy. Przeważna liczba urzędników należących do kolonji, znajduje się bez zajęcia. Niektórzy tylko, władający językiem polskim, znaleźli zajęcie dorywcze. Duchownego kolonja obecnie nie posiada, co pewien czas posługę duchowną pełni wikarjusz, pzyjeżdżający z Łodzi.

OFIARY.

Bezpośrednio do kasy Sekcji niesienia pomocy głodnym, ofiary na głodnych, za m. kwiecień r. b. P. Berbecki Leon mk. 13, Filipczyńscy mk. 10, Frydeccy rb. 1, Ks. Pref. Grzeliński rb. 1, Gross rb. 1, Grajczyk Józefa kop. 50, ks. Adam Hendrychowski rb. 1,50, Horkowa mk. 2. Jankowski mk. 6,50, Kamieński Wł. mk. 50, Knothe rb 3 Krzycka re. 0,50, Krzymu ka rb. 1, D stwo Kołudzcy rb. 3, Lewandowski kop. 50, Ks. Kaz. Mazu kiewicz rb. 2, Ks. Pref. Marzec rb 1, Majdrowicz. mk, 2,15, Nowakowscy mk. 2,20, Otrębska kop. 50, Ks. Prob. Plenkiewicz rb 3, Ks. Prob. Pędzich rb. 2, Pomianowscy rb. 2, Stan, i Maks Reicherowie rb. 10, Alf. Rogalewiczowie rb. 10, Ks. Prob. Smużyński rb. 2, Siwikowa rb. 1, Semlerowa rb. 1, Józ. Strzałkowscy rb. 1, Telakowscy rb, 3, Trepkowa rb. 1, Waśniewska mk. 3,24, Wasilkowska rb. 1, Wacowski rb, 1, Razem rb. 54,50 mk. 89,09.

Tabela nieurzędowa

w 1-em ciągnieniu 5-ej klasy loterji klasowej R. G. O.

Główne wygrane:

Rb. **2000** na Nr. 7201 12403 29014

Rb. **1000** Nr. Nr. 1603 9508 15249 16891 22673 24785.

Rb. **400** Nr. Nr. 4533 4659 5204 7292 7517 11466 14921 17295 27360 29047

Rb. **200** na Nr. Nr. 2944 5714 8761 11485 13072 15440 17610 18662 20517 21882 23726 24981 25093 25698 26054 26299.

Rb. **100** na Nr. Nr. 345 754 2220 2432 3430 4535 5013 5687 7006 7364 8134 9930 10576 11127 12054 12370 12577 13269 15333 15425 16048 16104 16423 18686 19469 19701 22197 23498 25256 25778.

Drugi dzień ciągnienia 5-ej klasy.

Rb. **30000** na Nr. 29970.

Rb. **2000** na Nr, Nr. 4932 12814 19692 20364.

Rb. **1,000** na Nr. Nr. 11941 23639 26960 27490.

Po **400** rb na Nr. Nr. 3416 5435 6229 7307 8238 12264 13136 16823 21606 23111 23342 23601 26605 27119.

Po rb **200** na Nr. Nr 1151 2465 4074 5232 11633 11924 15090 16090 17277 19957 21874 23264 25323 25916 26262 26799 29663.

Po rb. **100** Nr. Nr. 267 621 3435 3822 4427 4557 5477 6391 8811 9038 9194 9251 11424 12086 12024 13894 14765 14924 17196 17605 20156 22711 23742 26174 26477 27602 28450 28937.

Zarząd Stow. Rozwoju Handlu i Rzemiosł (duplicate notice of the article above)

Redaktor odpowiedzialny JOZEF OSKOLSKI. Wydawca ANTONI MAZURKIEWICZ. Drukarnia „KURJERA ZAGŁĘBIA" ul, Dęblińska Nr. 7.
Za pozwoleniem Cenzury Niemieckiej.